

[Aksel Larsen.]

handle i fremtidige overenskomstsituationer. Så har man for alvor gjort dansk fagbevægelse fortræd, eller — som en tidligere formand for Dansk Arbejdsmands Forbund, Aksel Olsen, udtrykte det — knækket fagbevægelsens ryggrad.

Hvilken kompetence har folketinget til at vedtage en lov om, hvordan lønningerne skal være i den kommende tid? Ingen som helst. Folketinget aner intet om, hvilke lønninger der betales; det aner intet om, hvilke lønninger der kan betales, og det kender i øvrigt slet ikke forholdene på arbejdspladserne.

Forsøg blot at tænke på, at Arbejdsgiverforeningen ved at nægte at forhandle — og det er det, den reelt har gjort — har gjort det umuligt blot at få snakket om at få visse elementære bestemmelser for arbejdspladserne ført à jour — endstige få dem bragt i orden. Det er ikke min sag her at holde forelæsning om dette, men spørg blot enhver forbundsformand eller enhver fagforeningsformand i dette land: han kan fortælle i detaljer, hvor mange småting der trænger til at blive ændret, og som må ændres, hvis det overhovedet skal gå. Men lad mig så, i håb om at man dog begynder at begribe det, sige, at enhver ved vel, at på en tekstilfabrik bruger man ikke håndvæv nu, man arbejder med maskiner, og hvis man har overenskomster, der forudsatte brugen af håndvæv, var de totalt uanvendelige i dag. Ja men den tekniske udvikling og udviklingen i arbejdsprocessen går så uhyre stærkt, at på et år eller to er bestemmelser, som måske var brugbare for et år eller to siden, blevet fuldkommen ubrugbare og må ændres. Men de har ikke kunnet ændres, for der har ikke været forhandling om det.

Nu kommer regeringen så og siger til folketinget: skal vi ikke tage og foreslå, at alt det, der har været gældende hidtil — også det, som måske er totalt upraktisk eller umuligt — skal gælde i de kommende to år? Folketinget bør lade være med den slags; det er ikke kompetent til det, og det er naturligvis slet ikke kompetent til at afgøre, hvordan lønningerne skal være.

Man kobler ind i ordningen et forslag om lønregulering efter pristal. En sådan skal opretholdes, men pristallet skal laves om;

men der er ingen af os, der netop i dag ved, hvordan det nye pristal vil blive, og hvordan det nye pristal vil virke. Ja men det kan jo være, det kommer til at være til skade for arbejderne; det kan — lad mig også tage det i betragtning, i hvert fald som en teori — også være, det bliver til gavn for arbejderne. Men det er temmelig betænkeligt at sige, at nu skal der reguleres efter et pristal, hvis virkninger vi ikke kender, og det bestemmer vi ved lov her i folketinget uden at undersøge det nærmere. Nå ja, måske udtrykker jeg mig forkert, for det kan jo godt være, det er hensigten at undersøge det nærmere, og jeg vil bede om, at man, hvis man ikke med det samme standser behandlingen af dette lovforslag, hvis regeringen ikke tager det tilbage, at man i det mindste undersøger det nærmere — det kan formentlig kun ske i et udvalg — således at vi får oplysninger om en hel masse detaljer, som man i hvert fald må kende for at kunne træffe en afgørelse, og som de fleste i denne sal intet kender til i øjeblikket.

Der foreslås i regeringslovforslaget en lønforhøjelse på 68 mill. kr. i år og 139 mill. kr. til næste år, og disse penge fordeles på en eller anden måde. Hvordan de skal fordeles, ved man ikke. Kan man ikke huske, hvordan det gik for 2 år siden, da forligsmanden havde et eller andet beløb — var det ikke 15 mill. kr. — der skulle fordeles i løbet af et par uger? Der gik 3-4 måneder, før man fandt ud af, hvordan beløbet skulle fordeles. Nu har man et lovforslag, der siger: her er først 68 mill. kr., og så er der 139 mill. kr., de skal fordeles i løbet af 14 dage, og hvis det ikke lykkes, skal de fordeles i løbet af 4 uger, men der må ikke gå mere end 4 uger fra dags dato, så skal det være i orden. Er der nogen, der tror, at det kan være i orden? Hvordan vil man klare det på den tid? Skal folketinget ikke have besked om principperne for denne fordeling om, hvad der kan blive til de forskellige? 68 mill. kr. til fordeling mellem de lavestlønnede — hvor meget bliver det til hver? Hvor mange lavtlønnede regner regeringen med? Hvor meget skal de have i tillæg om ugen, og hvor meget vil de få om ugen? Dansk Arbejdsmands og Specialarbejder Forbund har vedtaget, at de ikke vil finde sig i lønninger under 275 kr. om ugen. Det foreligger ikke oplyst fra regeringens side,